

JÄSENYYDEN ABC

Vakuutetun oikeudet
ja velvollisuudet

Vakuuttava työttömyyskassa

JÄSENYYPDEN ABC

Yleinen työttömyyskassa YTK

YTK on kaikkien palkansaajien työttömyyskassa. Jäseniä on jo yli 310.000 ja YTK onkin Suomen suurin työttömyyskassa. YTK toimii Loimaalla, missä noin 110 ansioturvan ammattilaista hoitaa jäsenten etuuksien maksamiseen ja työttömyys-turvanneuvontaan liittyviä asioita. YTK maksoi etuuksia vuonna 2011 noin 366 miljoonaa euroa. YTK on keskinäisen vastuun yhteisö, joka ei jaa voittoa, vaan se rahastoidaan tasoitusrahastoon. Tasoitusrahaston tarkoituksena on varmistaa kassan vakavaraisuus etuusmenojen heilahtelusta huolimatta.

YTK tarjoaa jäsenilleen ansioturvan työttömyyden varalle sekä vuorottelukorvauksen vuorotteluvapaan ajalle. Tämä tarkoittaa, että YTK:n jäsenenä sinulla on oikeus työttömyyden aikana ansiosidonnaiseen päivärahaan ja työnantajan kanssa sovitun vuorotteluvapaan aikana ansiosidonnaiseen vuorottelukorvaukseen. Jos et ole minkään työttömyyskassan jäsen, saat Kelasta peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea taikka vuorottelukorvausta, joka on 70 prosenttia peruspäivärahasta.

YTK:n jäseneksi pääsee jokainen suomalainen palkansaaja. Ansioturvan hankkiminen on helppoa: jäseneksi voi liittyä sähköisesti nettisivujemme www.ytk.fi kautta taikka tilaamalla kassasta liittymislomakkeen. YTK:n toimipiste sijaitsee Loimaalla, josta hoidetaan kaikki palvelut. YTK:n johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja Auli Hänninen, talousjohtaja Jouni Niuro ja palvelupäällikkö Saara Perho. Etuuksien maksamisesta huolehtii viisi maksuryhmää. Asiakas-palvelu hoidetaan YTK:n maksamiin etuuksiin liittyvissä kysymyksissä puhelin-palvelussa (02) 706 7620 ja jäsenasioihin liittyvissä kysymyksissä jäsenryhmässä (02) 760 7630. Nämä ryhmät hoitavat myös sähköisen palautteen. Saapuneen postin käsittelyn ja sähköisen arkistoinnin hoitaa kassan sisäinen palvelu. Lisäksi YTK:ssa on pienempiä yksiköitä, joiden tehtäviin kuuluvat esimerkiksi talous-asiat, henkilöstöhallinto, tietohallinto, takaisinperintä ja valitusasioiden käsittely. Jokaista ryhmää johtaa palveluesimies.

PALVELEMME

YTK:n asiakaspalvelu palvelee sinua maanantaisin klo 8–17, tiistaista torstaihin klo 8–16 ja perjantaisin klo 8–15. Omat tietosi voit tarkistaa myös Oma YTK:n kautta.

Nettisivumme www.ytk.fi ovat vaivattomin ja nopein tapa hankkia tarvitsemaasi tietoa työttömyysturvasta. Sivuja päivitetään säännöllisesti ja niiden sisältämä tiedon määrä lisääntyy jatkuvasti. Oma YTK:n kautta voit täyttää ensimmäisen päiväraahakemuksen ja jatkohakemuksen, tarkistaa ja tarvittaessa muuttaa yhteystietosi sekä tarkistaa päiväraahakemuksesi käsittelytilanteen. Kokonaan työttömän jatkohakemuksen voit myös täyttää automaattisessa puhelinpalvelussamme.

Palvelunumeromme

Päiväraha-asiat ja automaattinen puhelinpalvelu (02) 760 7620

Päivärahoja ja maksatuksia koskevat tiedustelut

Jäsenyysasiat (02) 760 7630

Jäsenyys ehdot, jäsenmaksuasiat

Telefax (02) 762 4917

Postiosoite:

PL 100, 32201 LOIMAA

Käyntiosoite:

Teollisuuskatu 4, 32200 LOIMAA

www.ytk.fi

SUOMEN TYÖTTÖMYYSTURVAJÄRJESTELMÄ

Työttömyysturvalain mukaan maassamme on kaksi päiväraahajärjestelmää. Kansaneläkelaitos maksaa peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea. Työttömyyskassat puolestaan maksavat ansiosidonnaisia etuuksia, joita ovat työttömyyspäiväraha ja vuorottelukorvaus. Ansioturvan hankkiminen varmistaa paremman toimeentuloturvan jo pienilläkin tuloilla.

Työttömyyskassat ovat julkista tehtävää hoitavia, keskinäisen vastuun perusteella toimivia yhteisöjä. Niiden tarkoituksena on ansioturvan järjestäminen jäsenilleen. Lain mukaan työttömyyskassa ei saa harjoittaa muuta toimintaa.

Toimiluvan työttömyyskassoille myöntää sosiaali- ja terveysministeriö.

Maassamme on noin 30 palkansaajille tarkoitettua työttömyyskassaa ja kaksi yrittäjäkassaa. Työttömyyskassojen toimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Kaikista kassoista saa samansuuruisen päivärahan samansuuruisesta palkasta, sillä päiväraharatkaisut perustuvat lainsäädäntöön ja sosiaali- ja terveysministeriön antamaan ohjeistukseen. Keskeisempiä lakeja ovat työttömyyskassalaki, työttömyysturvalaki ja vuorotteluvapaalaki. Niin ikään työsopimuslain ja työehtosopimusten tunteminen on välttämätöntä. Kassojen toimintaan sovelletaan hallintolain periaatteita.

Työttömyyskassan jäsenmaksun suuruuden vahvistaa Finanssivalvonta ottaen huomioon kassan maksamat etuudet, hallintokulut sekä tasoitusrahadon suuruuden. Kassa ei tavoittele voittoa, mutta mahdollinen vuotuinen ylijäämä siirretään tasoitusrahadon. Näin ollen kassan vakavaraisuus ja jäsenten työttömyysaste vaikuttavat jäsenmaksun määräytymiseen.

Jäsenyys YTK:ssa

Kaikki Suomessa asuvat palkansaajat voivat varmistaa ansioturvansa liittymällä YTK:n jäseneksi. Vain yrittäjät eivät voi vakuuttaa itseään YTK:ssa.

YTK on palkansaajakassa, joten jäsenyyttä hakevan tulee olla työssä palkansaajana (verokirjalla) ja saada palkkaa. Myöskään työttömänä ei voi hakea jäsenyyttä lukuun ottamatta tietyin rajoituksin ulkomailta Suomen työmarkkinoille palaavia henkilöitä.

Työttömyysturvassa sinut katsotaan yrittäjäksi, jos olet YEL- tai MYEL-vakuutusvelvollinen. Sinut katsotaan yrittäjäksi myös muun eläkevakuutuksen piiriin kuuluessasi, jos omistat yksin 15 % tai enemmän tai jos perheesi omistaa 30 % tai enemmän yhtiöstä, jossa työskentelet johtavassa asemassa (toimitusjohtaja, hallituksen jäsen), tai jos omistat yksin, perheesi omistaa tai yhdessä perheesi kanssa omistat 50 % tai enemmän yhtiöstä, jossa työskentelet.

Perheenjäseniksi katsotaan samassa taloudessa asuva puoliso, lapset ja vanhemmat. Puolisoksi rinnastetaan myös avopuoliso. On siis mahdollista, että sinut voidaan edellä mainituin perustein katsoa yrittäjäksi, vaikka et itse omistaisi lainkaan työnantajayritystäsi.

Lisää tietoa yrittäjän asemasta ja yrittäjän työttömyysturvasta saat nettisivuiltamme www.ytk.fi tai Ansioturvan ABC -esitteestämme. Maassamme on kaksi yrittäjille tarkoitettua työttömyyskassaa, Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa ja Ammatinharjoittajien ja Yrittäjien työttömyyskassa, jotka myös antavat lisätietoa yrittäjien työttömyysturvasta.

Mikäli et täytä jäsenehtoja eikä kassa hyväksy sinua jäseneksi, annetaan siitä kirjallinen päätös perusteluineen. Tähän päätökseen on mahdollisuus hakea muutosta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalta.

YTK:lla on kiinteä kalenterivuodeksi vahvistettu jäsenmaksu. Vuodelle 2012 vahvistettu jäsenmaksu on 99 euroa. Koska kyseessä on kalenterivuosisuoritteinen jäsenmaksu, se maksetaan täysimääräisenä, vaikka liittyminen tai eroaminen tapahtuisi kesken vuotta. Jäsenmaksun maksamisella varmistat jäsenyytesi YTK:ssa ja oikeutesi ansioturvaan.

Liittymisen jälkeen saat ensimmäisen jäsenmaksulaskun muutaman viikon kuluessa. Tämän jälkeen jäsenmaksulasku tulee kalenterivuositain automaattisesti alkuvuoden aikana joko postitse tai halutessasi saat sähköisen laskun suoraan joko verkkopankkiisi tai Itellan ylläpitämään Netposti-palveluun. Palveluun voit tutustua osoitteessa www.posti.fi/netposti. YTK:n jäsenmaksu voidaan periä myös maksetusta etuudesta.

Muista ilmoittaa yhteystietojesi muutoksesta YTK:lle. Helpoiten se tapahtuu nettisivuillamme Oma YTK:n tai palautteen kautta. Työpaikan tai palkkauksen muutoksista ei tarvitse ilmoittaa.

Mikäli olet toiminut yrittäjänä yli 18 kuukautta, sinun pitää erota kassasta. Yritystoiminnan aloittaessasi sinulla on kaksi vaihtoehtoa. Joko siirryt heti yrittäjäkassan jäseneksi tai voit säilyttää YTK:n jäsenyyden enintään tuon puolitoista vuotta. Tällöin puhutaan jälkisuojaoikeudesta, jolla tarkoitetaan sitä aikaa, jona palkansaajasta yrittäjäksi ryhtynyt ja työttömäksi jäänyt henkilö on oikeutettu saamaan työttömyyspäivärahaa yrittäjyyttä edeltäneen palkkatyön perusteella. Jälkisuojaoikeus on myös yrittäjästä palkansaajaksi siirtyvällä.

Tutustu asiaan tarvittaessa tarkemmin Ansioturvan ABC -esitteestä tai nettisivuillamme www.ytk.fi. Muista kuitenkin, että vain yrittäjäkassan jäsenenä tehty yrittäjätyö kerää yrittäjän työssäoloa.

Kassasta erottaminen

Kassan jäsen voidaan erottaa, mikäli hän

- laiminlyö jäsenmaksun maksamisen,
- syyllistyy työttömyyskassalain 4 §:n mukaiseen väärinkäyttöön, tai
- on toiminut yrittäjänä yli 18 kuukautta.

Jäsenmaksun laiminlyönnin johdosta erottaminen tapahtuu seuraavan vuoden aikana taannehtivasti siitä ajankohdasta alkaen, josta jäsenmaksu on maksamatta. Maksumuistutuksessa on kerrottu, mihin jäsenmaksun laiminlyönti johtaa. Kaikkiin erottamispäätöksiin on muutoksenhakuoikeus.

Siirtyminen kassasta toiseen

Työttömyyskassan vaihtaminen on mahdollista. Tällöin on syytä lähettää ensin jäsenhakemus uuteen työttömyyskassaan. Saatuasi varmistuksen jäsenyytesi hyväksymisestä, toimita eroilmoitus edelliseen työttömyyskassaan, sillä kahden kassan jäsen et voi olla. Näin työttömyysturvasi jatkuu ilman katkoja, ja siirtyminen kassasta toiseen tapahtuu niin sanottuna vanhana jäsenenä. Tällöin myös hankimasi työssäoloaika ja jäsenenäoloaika säilyvät ja siirtyvät mukana.

Mikäli olet jo ehtinyt erota entisestä työttömyyskassastasi, työssäoloaika ja jäsenyys edellisessä kassassa voidaan laskea hyväksesi vain, jos liityt uuteen kassaan yhden kuukauden kuluessa siitä, kun olet eronnut edellisestä kassasta. Jos kuukauden siirtymäaika ylittyy, liityt uuteen kassaan uutena jäsenenä, jolloin työssäoloaikaan vaadittavien työssäoloviikkojen kerääminen alkaa alusta eikä kyseessä ole kassasiirto.

Vanhasta kassasta eroamisen ja uuteen liittymisen väliin mahdollisesti jäävä työssäoloaika, jolloin et ole kummankaan työttömyyskassan jäsen, ei ole vakuutettuna oloaika eikä siten kerrytä työttömyysturvalain mukaista työssäoloaika.

Jäsenen oikeuksista

YTK:n nettisivuilla www.ytk.fi ja Ansioturvan ABC -esitteessä on runsaasti tietoa työttömyysturvan saamisen edellytyksistä ja ohjeita, miten työttömäksi joutuneen henkilön tulee menetellä.

Työttömyyskassan jäsenyydellä ei kuitenkaan yksin ratkaista työttömäksi jääneen henkilön oikeutta päivärahaan, vaan oikeus tulee ratkaistavaksi vasta vakuutustapahtuman hetkellä eli käytännössä työttömyyden alkaessa. Keskeinen asia on muistaa, että päivärahoikeus voi alkaa aikaisintaan siitä päivästä, jolloin henkilö on ilmoittautunut työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto) työttömäksi työnhakijaksi. Hoida se asia ensin kuntoon. Lisäksi edellytetään aina, että jäsenyysehto ja työssäoloehto ovat täyttyneet. Näiden ja muidenkin edellytysten täytyessä sinulla on oikeus saada ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa tai vuorottelukorvausta.

JYÖTTÖMYYSTURVAN PERUSKÄSITTEITÄ

Työssäoloehto ja tarkastelujakso

Henkilön on täytettävä 34 kalenteriviikon työssäoloehto työttömyyttä edeltävän 28 kuukauden tarkastelujakson aikana.

Edellä mainittua tarkastelujaksoa voidaan pidentää muun muassa sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, työvoimapolitiisessa toimenpiteessä olon ajalta, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, lapsen syntymän tai enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon takia.

Palkansaajan työssäoloehtoon voidaan lukea myös yrittäjäkassan jäsenenä hankittua työssäoloehto enintään 10 viikkoa. Edellytyksenä muun muassa on, että kassasiirto yrittäjäkassasta palkansaajakassaan on tapahtunut yhden kuukauden kuluessa palkkatyön alkamisesta ja yrittäjäkassasta eroamisesta.

Työaika

Palkansaajan työssäoloehto täyttyy sellaisessa työssä, jossa työaika kunakin viikona on ollut yhdessä tai useammassa työssä yhteensä vähintään 18 tuntia ja jakso-työssä silloin, kun työsopimuksen mukainen säännöllinen työaika on tasoitumisjakson aikana ollut vähintään mainitut 18 tuntia viikossa. Joillakin aloilla (esim. opetusalat) viikottainen työaikavaatimus on pienempi.

Päivärahan hakijan kirjallisesta pyynnöstä voidaan ottaa huomioon myös sellainen neljän peräkkäisen viikon ajanjakso, jossa työaika yhteensä on vähintään 80 tuntia ja työssäoloa on ollut jokaisena viikkona.

Työssäoloehtoon voidaan lukea vain vakuutuksenalainen työ. Vakuutuksenalaisella työllä tarkoitetaan työtä, josta maksetusta palkasta on maksettu sosiaaliturvamaksut (kuten eläkemaksut ja työttömyysvakuutusmaksut) sekä josta on toimitettu ennakonpidätys. Jos palkasta on pidätetty tapaturmavakuutusmaksu kiinteänä, se ei sisällä työttömyysvakuutusmaksua, eikä siten kerää työssäoloehto.

Työssäoloehto edellyttää lisäksi, että edellä mainitusta työstä on maksettu työehtosopimuksen mukaista palkkaa tai jollei työalalla ole työehtosopimusta, kokoaikatyön palkka on vuonna 2012 vähintään 1 103 euroa kuukaudessa.

Omvastuu aika

Omvastuu aika on seitsemän työpäivää ja se asetetaan kerran 500 päivän enimmäisaikaa kohti. Omavastuupäivien ei tarvitse olla peräkkäisiä päiviä, mutta niiden tulee kertyä kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.

Omvastuuajan laskeminen voidaan aloittaa aikaisintaan siitä ajankohdasta, jolloin olet ilmoittautunut TE-toimistoon työnhakijaksi.

Päivärahan suuruus ja kesto

Ansiopäiväraha muodostuu voimassaolevan peruspäivärahan suuruudesta perusosasta ja ansio-osasta.

Vuonna 2012 peruspäiväraha on 31,36 €. Ansio-osan suuruus on 45 % päivämäärän ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa ylittää 105-kertaisen perusosan määrän, ansio-osa on mainitun rajan ylittävältä päivämäärän osalta 20 %. Tietyin edellytyksin ansioturvaan voidaan maksaa korotettua ansio-osaa tai muutosturvan ansio-osaa, jolloin ansio-osa on suurempi.

Jos sinulla on huollettavana alle 18-vuotiaita lapsia, on sinulla oikeus lapsikorotukseen. Korotuksen suuruus vuonna 2012 yhdestä lapsesta on 5,06 €/pv, kahdesta 7,43 €/pv ja kolmesta tai useammasta 9,58 €. Lapsikorotusta maksetaan enintään kolmesta lapsesta.

Päivärahan suuruudesta ja kestoista löydät tietoa julkaisemastamme Ansioturvan ABC -esitteestä ja nettisivuiltamme www.ytk.fi.

TYÖTTÖMÄKSI JÄÄMINEN

Ilmoittautuminen TE-toimistoon

Jos sinut irtisanotaan, lomautetaan, siirretään lyhennetylle työajalle tai työsuhteesi osa-aikaistetaan, ilmoittaudu kotipaikkakuntasi TE-toimistoon viimeistään ensimmäisenä työttömyyspäivänäsi. Päivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työnhakijana TE-toimistossa.

Päiväraahakemus

Saat ensimmäisen päiväraahakemuskaavakkeen TE-toimistosta tai kotisivuiltamme www.ytk.fi. Täytä ja allekirjoita hakemus. Ensimmäisen hakemuksen voit lähettää jo kahden viikon kuluttua työttömyyden alkamisesta. Jatkohakemukset täytetään takautuvasti neljän viikon tai kuukauden jaksoissa. Hakujaksot on syytä päättää sunnuntaihin. Päivärahan myöntämisestä tai eväämisestä saat kassalta kirjallisen päätöksen, johon on muutoksenhakuoikeus. Voit hakea päivärahaa myös Oma YTK:n kautta osoitteessa www.ytk.fi. Päivärahaa on haettava kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, josta sitä halutaan maksettavaksi. Vaikka siis työttömyyspäiväraha haetaan jälkikäteen, muista tämä vanhentumisaika.

Ansioturvan ABC

Mikäli jäät työttömäksi, sinun kannattaa tutustua Ansioturvan ABC -esitteeseen ja YTK:n nettisivuihin osoitteessa www.ytk.fi. Näistä saat tarkempaa tietoa etuuden hakemiseen ja maksamiseen liittyvistä asioista.

Vakuuttava työttömyyskassa

YLEINEN TYÖTTÖMYYSKASSA YTK

PL100, 32201 LOIMAA

**Päiväraha-asiat ja automaattinen
puhelinpalvelu** (02) 760 7620

Päivärahoja ja maksatuksia koskevat tiedustelut

Jäsenasiat (02) 760 7630

Jäsenyys ehdot, jäsenmaksuasiat

YTK-Yhdistys ry

Jäsenpalvelu (044) 567 9256

Telefax (02) 762 4917

www.ytk.fi

TAHDOTKO LISÄTURVAA?
LIITY MYÖS YTK-YHDISTYKSEEN
WWW.YTK.FI